

ABONAMENTUL.

Pentru Monarhie:

Pe an 18 cor. 1/2 an

9 cor. 1/4 4-50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane

1/2 an 12 cor. 1/4 an

6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI

Un șir garmond:

odată 14 fil., a doua

oară 12 fil., a treia

oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește finanța să se adreseze la Redacțiunea și administrațiunea „Unirea” în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

A doua conferență episcopescă.

Incă în conferența episcopilor nostri din 22—23 August a. c. s'a enunțat ca hotărîre, că intrucât ministrul de culte contele Apponyi nu va retracta ordinul său privitor la preparandii și școlile dela graniță și nu va restabili ordinea răsturnată prin măsurile sale, episcopii noștri se vor întruni la o lună din nou la Blaj și se vor înțelege, ce pași să mai întreprindă în fața unei situații de natura aceasta.

La scrisoarea episcopatului nostru, adresată contelui Apponyi răspuns direct până azi nu a venit. În schimb însă ministrul de culte a dispus în sfera sa de activitate, ca la preparandiile noastre să exmită câte un comisar ministerial, căruia i-a dat drepturi de o absolută liberă dispunere asupra preparandiilor fără considerare la drepturile, ce le are biserica asupra școlilor sale. Iar la graniță inspectorii școlari și administrația umblă să satisfacă ordinilor ministrului de culte.

În fața acestora, episcopii noștri s'au întrunit din nou la Blaj, unde în castelul mitropolitan s'au consultat asupra măsurilor, ce sunt a-se lua pentru a apăra școlile.

Constatăm cu bucurie, că atitudinea vrednică a episcopatului nostru a stărnit în toate cercurile bisericești și la opinia publică românească cea mai deplină mulțumire și satisfacție.

Suntem pe deplin convinși,

că ținuta aceasta bărbătească și neșovăitoare a episcopatului, va fi cu entusiasm urmărită și sprijinită de toți fiii de bine ai bisericii și poporului nostru, și va fi dusă cu succes la bun sfârșit. Aceasta o deducem și de acolo, că după cum suntem informați, episcopatul e hotărît, să nu se oprească la calea jumătate, ci va merge înainte până ce vor fi respectate drepturile bisericii noastre asupra școlilor ei.

În conferența de Luni (8 crt.) altcum s'a luat următoarele hotărîri:

„Conferența episcopilor Provinciei bisericești de Alba-Iulia și Făgăraș, ținută la Blaj în 8 Octomvrie, a hotărît ca preparandiile de băieți și fete gr.-cat. române de sub autoritatea Lor, să fie deschise cu rezerva ca deodată se adresează o scrisoare către dl. Ministru de culte și instrucție publică, ca instrucția dată comisarilor ministeriali în cauza activității și controlului din acele institute, să fie modificată astfel, ca supravegherea supremă să se exercite de stat numai în consonanță cu respectarea drepturilor autonome ale bisericii, pe care i-le asigură legile. De altă parte controlul ce este a-se deprinde din partea comisarilor guvernului, să corăspundă întru toate recerșurilor pedagogice.”

Scrisorile s'au expedit deja din conferența ținută.

La conferența episcopescă, convocată pe 8 crt., au luat parte din diecezele sufragane: P. S. Sa Dr. Demetriu Radu, episcop de Oradea-mare, Rev. D. Dr. George Miculaș canonic, rector seminarial și dir. preparandial; P. S. Sa Dr. Valeriu T. Frențiu episcopul Lugojului, însoțit de Rev. D. Dr. Dănilă Firesa canonic, director al Adm. centrale; P. S. Sa Dr. Iuliu Hossu episcop al Gherlei, Ilustr. Domn Ioan Georgiu, canonic prepozit, prelat papal, Dr. George Bob profesor de teologie.

Conferența s'a încheiat în 8 crt., iar P. S. Lor s'au reîntors în dieceze azi, 9 crt.

Adunarea comitatului Alba-inferioară.

Vineri în 5 Oct. c. s'a ținut adunarea de toamnă a comitatului Alba-inferioară în sala festivă a comitatului. După adunările magnaților dela Cluj și după atâtea alte hotărîri luate de comitatele Brașov, Târnava-mică, Murăș-Turda în chestia votului universal și Ardealul sau în cauza limitelor etnografice și culturale, ce sunt a-se trage prin reînființare regimentelor secuiești pe teritoriile comitatelor: Brașov, Făgăraș, Sibiu și Hunedoara, eram pregătiți, că în congregația comitatului Alba-inferioară să-și afle ecoul lor aceste lucruri, baremi la oratorii, cari nu puteau lăsa să treacă o astfel de ocazie fără să nu-și spună ce au de spus.

Spre marea satisfacție a noastră și așa se vede a tuturor elementelor de bine a comitatului, de data asta n'am avut fericirea aceasta. Nici actele ce s'au pus la ordinea zilei, nici oratorii n'au ținut să acompanieze ieremiadele contelui Apponyi dela Cluj și astfel adunarea a trecut în deplină liniște, fără nici un incident, care să fi

tulburat bunăînțelegerea oamenilor, ceea ce numai spre lauda celor dela conducere fie zis. S'au pertractat exclusiv năcazuri și mizerii locale, neajunsuri comitatene și comunale, cari natural fiind de interes general, au fost urmărite cu mare atenție de toți cei prezenți. Vorbirea-program a nou alesului vicecomite Incédy-Joksmann privitor la agendele sale, ca primul funcționar al comitatului, ne-a îndreptățit a crede, că în sfârșit comitatul nostru și-a aflat calea adevărată, pe care mergând își asigură sprijinul tuturor locuitorilor săi fără nici o deosebire. Funcționarii aleși la posturile conducătoare din comitat, au fost și până aci slujbași comitatenzi, pe cari i-a preocupat exclusiv mersul bun al afacerilor și i-a ridicat priceperea la locurile, unde au fost puși din încrederea alegătorilor.

Raport special vom publica în numărul viitor.

Presa engleză despre discursul contelui Czernin. — Ziarul londonez „Westminster Gazette“ face următoarele observații la discursul ministrului de externe austro-ungar, ținut Marți în 2 Oct. la Budapesta:

— Noua constituire a Europei, pe care o expune cu atâta claritate, este și scopul nostru și acceptarea ei într'o oarecare formă concretă va fi piatra de incercare pentru o pace definitivă. Aceasta nouă rânduială trebuie să fie ridicată pe apa o temelie, care să fie acceptată de toate națiunile cari iau parte la ea, ca o rânduială dreaptă și cinstită, care intrupează și reparațiunea necesară și

despăgubiri, și să pună capăt tuturor diferendelor și stărilor anormale, cari au tulburat pacea înainte de războiu. Și nu va fi o temelie sigură și nu va fi o împăcare adevărată, dacă nedreptatea veche nu va fi reparată. Vom urmări cu simpatie, dacă contele Czernin va face uz de influența lui, ca asigurările germane să fie trecute în practica germană. În acest interval însă vom face bine să nu ne înșelăm asupra chemării noastre și să nu perdem din vedere faptul, că această chemare trebuie și mai departe stimulată prin argumente practice, așa cum exercităm pe frontul apusean.

Dăm după „F. P. R.“ părțile mai principale:

Noua perioadă de lucru a Camerei austriace a fost deschisă de o votare a primministrului austriac, care ne-a fascinat pe toți pentru bogăția ei. Buna voință e la guvern. Dar atâta nu e de ajuns. Vorbirea primministrului austriac n'a fost numai o înșirare a lucrurilor ce trebuie realizate, ci și o însemnare aceea ce nu s'a făcut. A fost dar nu numai un catalog al nădejzilor noastre, ci și un catalog al păcatelor Austriei.

Stăm în mijlocul unui câmp de cadavre. Nu vorbesc numai de sute de mii cari au săngerat în tranșee, ci și de câmpul de cadavre și ruine în lăuntrul țării, creat de excesele ireponsabile ale absolutismului de războiu. Nu voiesc să discut acum cine poartă vina pentru acest războiu — căci cu discuția aceasta nu ne apropiem. Dar de aici nu urmează că renunțăm și pentru viitor să discutăm ael chestiunea vinei pentru acest războiu. Dar precum azi e mare vina a celui care se opune păcii, trebuie totodată să ne întrebăm ce anume poartă vina în Austria, că în cursul războiului nu ajunge la o muncă pacinică, printr'o conlucrare comună. Asta e o chestie a vinei interne.

Dacă în Austria nu vom reuși, să ne folosim de singurul lucru ce l'a făcut mai favorabil la noi războiul, și să realizăm o nouă rânduire în conviețuirea popoarelor, atunci toate programele economice, nu ne vor ajuta la nimic. Pâinea este ceva important, și niciodată n'a fost atât de important ea acum, când atâția duc lipsă de ea — dar nu numai din pâinea trăiește omul. Trebuie să ne folosim de momentul, când lucrurile sunt în curgere pe un nou făgaș. Ceea ce decenii de-a rândul și timp de generații întregi a fost imobil, nemișcat, — este urnit acum din loc, e în curgere. S'au ivit dar posibilități noi cari apreciată cu

Marea vorbire a lui Victor Adler șeful social-democraților din Austria.

În Reichsratul din Austria deputatul social-democrat Victor Adler a ținut un discurs demn de remarcat referitor la rezolvirea grelelor probleme ale Austriei.

FOIȚA.

Voiți voi pace?

*Voiți voi pace, de voiți
O pace — adevărată,
Iertăți-vă și vă iubiți
Și pacea e 'nchisată.*

*Când ziceți „Tatăl nostru“ voi,
De ce cereți iertare?
De ce ziceți: Prosum și noi
Iertăm la ficcare?*

*Și dacă Dumnezeu e bun,
Vă iartă El Preasfântul —
De ce să nu iertăți și voi,
Să vă fineți cuvântul?*

*Vieașa dacă Dumnezeu
V'a dat-o dela Sine,
Nu voi, ci El e 'ndreptățit
Șo curme, când îi vine.*

*De-acum cădeți toți în genunchi
Și ziceți ficcare:*

*— Părinte iartă-ne! de creși
Saveți și voi iertare*

Isailă Marele.

Epoca bizantină: schedografii și lexicoane.

— Reprivire. —

De: Dr. C. Pavel.

(Continuare.)

Tot astfel suntem și cu lexicografia bizantină. Scrisul acesta cu nemilie, îngrămădirea de material din toate ramurile științei de — atunci, — etimologie, sinonimică, ortografie, sintaxă, teologie, jurisprudență, zoologie, botanică, alchimie ș. c. l. lipsa de orice sistem, apoi afinitatea dintre ele, au dat și vor da încă mult de furcă bizantinologiei moderne. Rezultatele ultimilor douăzeci de ani, de când la 1898 Krumbacher întemeie cel dintâiu seminar de studii bizantine pe lângă universitatea din München, azi condus de Heisemberg și Ehrhardt (cel dela Viena), ne îndrituesc a crede, că contribuțiile epocii bizantine la cultura europeană vor fi puse odată în adevărata lor lumină. Îndosebi se așteaptă mult nu numai dela cercarea materialului lingvistic, ci și dela studiarea istoriografiei, de vreme ce cronografa bizantină, este după cea chineză, cea mai bogată în toată lumea. De aici are să se reverse adevărata lumină asupra Balcanului și asupra popoarelor dunărene. De aceea zicea adeseori regretatul Krum-

backer, că și în trecutul neamului românesc atunci se va crepa de ziuă și se vor limpezi atâtea întrebări deschise în istoria lui, când odată va străbate o dâră de lumină în arhivele înzăverite ale Stambulului.

În epoca aceasta privitor la studiul limbii, aflăm o mulțime de gramatici de școală, numite *schedografii* cu lungi și încălcite tratate îndeosebi asupra ortografiei și a foneticii. Greutatea, pe care o întimpinau bărbații de școală în vremea aceasta nu rezidă atât în întrebunțarea formelor morfologice cât mai vărtos în scriere și accentuare. În măsura în care se depărtau de epoca elasică, în aceeași măsură creștea săpăceală și neorientare cu privire la întrebunțarea accentelor și a legilor fonetice, — de aceea aproape toate scrierile de limbă se învăteau în jurul ortografiei și a foneticii. Dintre gramaticii aceștia se impun cu deosebire, *Philiponos* din Cezarea, *Theodosios* din Alexandria și *Georgios Choiroboschos*, purcarul, cu lungi comentare la gramatica lui Dionysios Thrax, apoi *Sergios* și *Timotheos* din Gaza cu câteva observări asupra sintaxei. Mai târziu *Jeannes Charax* scrie asupra ortografiei și adnotează sintaxa lui Apollonios Dyskelos și fonetica lui *Hérodianos*. Tot în direcția aceasta lucră în sută IX *Theognostos*, care interpretează și pune pe noi baze ortografia lui *Hérodianos*; apoi *Niketas* din

înțelegere, pot duce la o construcție nouă care să fie demă de viitor.

Guvernul are de sigur în privința aceasta, o chemare grea. Avem în trebuința de un guvern cu o putere sugestivă, în stare să aducă reprezentanții popoarelor din Austria, ca să discute între ei. (Vii aplauze la deputații socialiști). Căci parlamentul care poate multe, nu poate face și totul. Ceeace va mai trebui, e ca factorii autorizați să se deprindă cu ideea că timpul vechiu a trecut, și că trebuie să rupem cu el. Nu ce a fost este substratul, temelia dezvoltării istorice progresive, ci ceace și-a făcut, ceace a devenit — și multe lucruri au devenit cu totul altfel, — asta a arătat-o războiul. Ceeace a devenit realitate, este ca popoarele nu se mai lasă comandate prin bastonul sau bețișorul caporalului, nici din odaia birourărilor și nici prin spăzurătoare. (Vii aplauze) Am văzut deja prea mult sânge, ca un popor să se mai teamă de sânge. Am văzut prea multă mizerie, ca un popor să se mai teamă în lupta lui pentru existență. Trebuie să ne punem pe lucru, pătrunși de ideea, că trebuie să ridicăm o Austrie nouă. Dar cu cât aceasta Austrie nouă se va asemăna mai puțin cu cea veche, va fi cu atât mai bine. (Vii aplauze). De la prim-ministrul am auzit că guvernul ține la vechea idee de stat austriac. Dar numai din vorbirile prim-ministrului austriac. E o vorbă frumoasă ideea de stat austriac, dar cu dezvoltarea popoarelor au apărut lucruri noi. Pentru noi, social democrații, de pildă, ideea de stat nu e un stat poporal, nici stat poporal liber, ci un stat de popoare libere. A ajuta dezvoltarea popoarelor, iar nu a cere jertfe de la popoare pentru aceasta dezvoltare, — aceasta este ideea de stat. Social democrații au toată simpatia pentru aspirațiile poporului nostru, spre o dezvoltare neastârnată și afirmarea tuturor forțelor lui. Dar faptul că trebuie să trăim izolată, — noi, atâtea popoare în

Monarhie — acest fapt nu poate fi delăturat din lume de toate dorințele. De aceea suntem de părerea că popoarele Austriei nu vor putea conviețui altfel, decât acordându-se neastârarea fiecărei națiuni, adică redându-se personalitatea fiecărei națiuni — și în această privință să mergem cât mai departe cu putință. Dar dacă socialiștii nemți din Austria recunosc — nu ca dar sau grație — celorlalte națiuni din Austria, dreptul lor la neastârare, la independență, și libera dezvoltare în cadrul acestei reuniuni de naționalități — nu sunt pe de altă parte dispași, să lăsăm să ni-se ia nouă nemților, ceace acordăm altora. (Vii aprobări la social-democrați.) Tot așa cum nu e în folosul nemților din Austria și nici imperiului nostru, de a impune unei națiuni dominațiune străină în nici o parte a acestui imperiu. Lucrul acesta trebuie să-l priceapă politicienii cehi din toate partidele și deci trebuie să găsească graniță, dacă nu voiesc să umble după utopii; după lucruri ce nu se pot înfăptui, nici aici, nici la vre-o masă verde de conferință mondială. Să lăsăm învenimările reciproce, ura îngrămădită în cei trei ani din urmă, căci aceasta face cu neputință viitorul nostru și ne ruinează. Să ne dăm odată seamă, că trebuie să începem totul de la capăt, din nou. Noi, germanii, să lăsăm vechiul deservire o misiune ce am avea-o, poate nu suntem în stare să împlinim aceasta misiune, poate nici nu o avem, dar în nici un caz așa o misiune nu ne poate da dreptul la stăpânire asupra culva. Iar slavii, în deosebii partidele cehice să nite lucrurile vechi. Doar nu putem trăi din aceea, ce au făcut strămoșii, ci trebuie să ne gândim la aceea, că și noi suntem strămoși viitorimii, și să atârnam de puterea, înțelepciunea, hotărârea și dreptatea noastră, chiar dacă va trebui să sângereze vre-o prejudecată a noastră; atârnam de simțul de jertfă a fiecăruia și al tuturor, dacă putem

conviețui pe pământul acesta, pe care suntem puși să trăim.

Dr. Sylvester a observat că dreptatea națională să începă în interiorul țării. Dar din păcate, oamenii consideră dreptatea ca un articol de export, care trebuie să se valorifice numai în străinătate, dar nu se potrivește pentru consumul intern. (Risete.) Dar de fapt e că nu există stat care să nu sufere atâtea de chestia naționalităților, ca Austria.

Problema dreptății naționale să n'o aruncăm pe spinarea altora, și să spunem că alte state să facă începutul căci, prin aceasta facem un păcat nu numai față de pace, dar în prima linie față de noi.

*

Dacă războiul a fost poarta de intrare pentru schimbări sociale — atunci revoluția rusă este un eveniment de o însemnătate decisivă, mai ales pentru noi și Germania, când știm că țarismul a fost fundamentul reacțiunii. Acum această bază a dispărut, și noi am rămas acum cei mai întunecoși politicieni în Europa. Dar a răsărit acum ziua și pentru noi. Nu mai putem rămâne îndărât, ci trebuie să porăim înainte. Strigătul după pace este azi obștesc la noi, ca și la dușmanii noștri. Popoarele nu voiesc să fie sângerați în zadar, ci voiesc să scotă din rădăcini răul care a provocat acest război. De aceea condiția primă a păcii este ferma deciziune a bărbatilor de stat și a popoarelor. Dar trăim într-o vreme unde trebuie de vorbit clar și lămurit. Bărbatii de stat trebuie să vorbească astfel, ca sovintele lor să nu fie întortoachiato în străinătate, sau fals interpretate.

Masele din Anglia și Franța, trebuie să capete curajul să recunoască, că pacea e cu putință, fără jigniri și fără subjugări de popoare, că pacea e posibilă, fiindcă la puterile centrale nu trăiesc rebi, cum li-se spune, ci că și la noi sunt oameni liberi, cari voiesc democrația, și vor realiza libertatea și pacea. (Aplauze vii la social-democrați).

Războiul european.

— Telegramme oficiale. —

Budapesta, 6 Octombrie. Pe frontul din Flandria focul închis puternic, ce s'a dat ziua întreagă, seara între Poelkapelle și Cheluvet s'a potențat în foc de baraje. Atacuri engleze nu au urmat. Am respins divizia de sondaj. Spre nord-ost de Soissons s'a întărit puterea activității de artilerie. La nord-ost de Reims a eșuat eșirea francezilor. Trupele germane pe ambii țărmi dela Maas, la Bethincourt, Forges, Samog-nieux și Beconvaux au pătruns în pozițiile dușmane și din tot locul s'au reîntors cu prizonieri. Timpul furtunos a oprit activitatea avioanelor, am împușcat cinci aeroplane dușmane. Sublocotenentul Miller a secerat a 29-a învingere.

Pe celelalte fronturi nimic deosebit.

Serrae și Joannes Glykys cu un tratat despre filosofia limbii. Ce privește expunerea materialului gramatical apar ca inovatori Joannes Tesbes și în deosebi călugărul Maximos Planudes, născut la 1260, cu o gramatică și sintaxă în formă de dialog. Bun cunosător al limbii latine, Planudes deschide seria emigranților bizantini în Apus. Cel din urmă schedograf este Manuil Moschopoulos 1282—1328, dela care avem o gramatică cu întrebări și un mic lexicon.

Drept apariție nouă se ivesc în epoca aceasta, pe terenul preocupărilor de limbă lexicografice. Lexicografia apare pe urma glosarelor. Sub glosă este de a se înțelege interpretarea, — fie în text, între sine, fie la margini, — a cuvintelor eșite din uz. Astfel sunt: *glossa interlinearis* și *glossa marginalis*. Gramaticii alexandrinii adunau cu preferință atari cuvinte — λέξες — pe cari ei, grupate și înregistrate în careșcare ordine, le numiau *lexicon*. Mai târziu aceste lexicoane au avut un mare rol în mișcările de apropiere a culturii bizantine de cea apuseană. Intre factorii de căpetenie, cari au contribuit la cimentarea legăturilor dintre aceste două culturi pe planul dintăiu vin tocmai aceste lexicoane, scrise unele în două limbi și întocmite amăsurat diferitelor trebuințe din acele vremi.

Începuturile lexicografiei bizantine se

perd în perioada alexandrină, de unde ne vin cele dintăi mari colecții, cum sunt colecția: *Pseudodositheus*; glosarul latino-elin alui *Philoxenos* și alt glosar de asemenea greco-latin alui *Kyrrillos*. Primul care în colaborare cu alții au adunat în ordine alfabetică o sumedenie de glose, este *Pamphilos din Alexandria*; tot în vremea aceasta — suta IV — se distinge pe terenul lexicografiei *Hesychios*, al cărui lexicon, confecționat pe urma glosografiilor anteriori, în deosebi pe urma lui *Diogenianus*, este cel mai vast dintre vechile lexicoane. Sub raportul acesta se impun mai departe *Harpokration* și *Ammonios*, autorul unui lexicon sinonimic, edat la 1839 în Leipzig și atribuit de unii filologi moderni mai de grabă lui *Herrenios Philo*. De la *Orion* (425) din Theba Egiptului avem cel dintăiu lexicon etimologic, — *περί ἐτυμολογιῶν* — apărut la 1820 în Leipzig, compilat pe urma vechilor cercetări etimologice ale lui *Apollodoros*, *Herakleides*, *Apollonios* și *Herodianos*.

(Va urma).

Nulla fore causa est, in qua non femina litem moverit.

Nu cred să existe proces, în care femeia să nu fi început cearta.

Juvenal, Satire VI. 242 și 243.

MARIAN: »Dicționar de citate«.

Condiții de primire

în Institutul și Internatul pedagogic greco-român din Balázsfalva—Blaj în anul școlar 1917/18.

Inscrierile și examenele corectoare la Institutul nostru se vor ține din 8—14, iar prelegerile se vor începe în 15 Octombrie st. n. Tinerii cari se înscriu ca elevi ordinari sunt obligați să locuiască la Internat.

Elevii vor aduce cu sine: 1. Extras de notes dela parohul resp., 2. Extras matricular dela matriculantul civil, 3. Atestat medical oficial, prin care se dovedește întregitatea trupei și sufletească. 4. Atestat despre absolvirea alor patru clase gimnaziale, civile ori superioare populare, respective a cursului pedagogic anterior. 5. Cei ce în anul trecut n'au cercetat nici o școală, atestat de moralitate dela parohul respectiv, 6. Declarația părinților ori a tutorilor, iscălită de doi martori, în care aceștia declară, că cunosc condițiile de primire și se obligă a solvi taxa anuală regulat. Cei ce au fost și anul trecut elevi ai Institutului nostru vor aduce numai actele de sub Nr. 4 și 6.

Elevii vor plăti următoarele taxe: La Institut, 12 cor. pentru fondul regnicolar de pensii a profesorilor, 16 cor. taxă de înscriere, didactru anual 60 cor., apoi 2 cor. pentru fondul de excursiune și alte 2 cor. pentru biblioteca elevilor. — laolaltă 92 cor. Scutirea dela aceste taxe nu se dă. La Internat, lunar 100 cor. Apoi e dator fiecare elev să aducă cu sine bucatele reținute de părinți pentru alimentația lui, și anume 12 kg. grâu pe lună, fiindcă Internatul n'a avut de unde se prevedea cu bucatele de lipsă. Permisione pentru transport și găsirea fiecărui prin pretura cercului respectiv telegrafice dela oficiul regnicolar de alimentație publică din capitală (Országos Közélemezési Hivatal, Budapest). La cas să nu-i vină permisivul până la timpul piecării, să aducă cu sine deocamdată cel puțin 1 felderă făină de grâu, iar restul îl va aduce ori lunar, ori pe întreg anul deodată. Afară de aceasta e obligat fiecare să aducă cu sine: 1. 1 kg. slănină, 2. 25 ouă, 3. 1 kg. brânză, 4. 1 kg. chimie (săcărea) și 5. 1 kg. licitar de prune, și să le predea superiorității Internatului. În locul și în prețul alimentelor îngrate sub punct 3, 4 și 5 se pot aduce ori și ce fel de legume, poame ori alte alimente. Fără de acestea nimenea nu va fi primit în Internat. Elevilor împărțiți de beneficiul de pâne, prețul acestora, li se va scuti ca bon la achitarea taxei lunare de întreținere.

Vor mai aduce cu sine elevii: 1. o carte de rugăciuni, 2. 4 părechi de schimburi de până sau giolgiu, bune, 3. cel puțin 6 batiste, 4. 2 părechi de încălțăminte și cel puțin patru părechi de ciorapi sau de obiele, 5. o saltea (sau deoparte) și 2 lepede (conceasuri) de pus pe saltea, 6. 2 perini și 4 fețe de perină, 7. 1 fel sau plapomă, 8. un lepedeu pentru acoperirea patului, cusut ori țesut cu motive românești, 9. 1 perie de vesminte și 3 perii de încălțăminte, 10. 1 perie de dinți, 11. cel puțin 3 ștergare și 2 piepteni, unul deos și altul rar, 12. 2 salvete, 13. 2 păhare de apă, 14. un lăcat bun pentru pulpit și 15. o ladă prevăzută cu incuioare, în care și vor păstra albiturile. Pe fiecare bucată

de haină se va ceasă monogramul. Toate acestea le vor arăta elevii la începutul anului superiorității Internatului.

Cei ce nu vor plăti regulat și anticipativ cel puțin pe 3 luni de odată, nu vor putea fi primiți în Internat.

Blaj, la 29 Septembrie a. 1917.

Diracțiunea.

Informațiuni.

Redacțional. Numărul de Sâmbătă, din motive tehnice, nu l-am putut scoate.

Avanțare. Dl. dr. Ilie Câmpian, fiul preotului nostru Ioan Câmpian din Băița, tractul Fărăgăului, care dela începutul războiului a muncit cu fidelitate pe toate fronturile ca medic de regiment, a fost avansat la gradul de medic de stab, cu rangul de major. — Felicitările noastre!

„Igiene poporului“ este articolul din „Unirea“, în care se recomandă a pune mai mare pondă pe studiul igienei în seminarii și preparandii, în măsura reclamată de împrejurări și timp.

Cu mare satisfacție și plăcere s'a citit acest articol. Este însă de dorit, ca astfel de îndemnuri și învățături, de lipsă ca pânea de toate zilele pentru țărani, să fie publicate în zile de sărbători și duminici în biserică după vecernie, ca să le poată auzi tot satul.

În lipsa preotului, e poate face asta învățătorul sau alt sătean, care știe scrie și citește. Ar fi fost practic și de folos, dacă autorul articolului, dădea câteva îndrumări practice, privitor la igiena și curățenia săteanului.

Har Domnului, preoții și învățătorii noștri cu studiile lor, sunt în stare de-a instrui poporul, cum să-și crește sănătatea, și fără studiile mai înalte sanitare, făcute în seminarii și preparandii; numai legea înțerii dacă n'ar exista.

Voința energică învinge toate greutățile; iar acolo unde asta lipsește, se poate cura boala asta contagioasă prin vizitațiunile și controlările superiorilor bisericăști și școlăști așa de logice și frumose prescrise prin legi. — Așadar! Controlă de sus până jos este cea mai bună medicină pentru astfel de boale. Un mirean.

Chemarea celor neapți la serviciu fără armă. „M. T.“ publică, din loc competent, că în înțelesul articolului de lege 7, vor fi chemați la serviciu de gletăf fără armă toți indivizii, cari la ascențări au fost declarați de neapți pentru serviciu cu armă. Va fi chemat contingentul celor născuți în 1868—1891. Se vor lua în considerare interesele publice și private ce sunt legate de cei chemați. În primul loc vor fi chemați cei ce nu îndeplinesc nici o slujbă, sau cari lucrează mai mult pentru distracție, sau ocupă un stare oficiu a cărui înțelșare se poate executa fără daune. Cei chemați au favorul de-a îndeplini serviciile într-o cât e posibil în comuna unde locuiesc, sau într'un loc apropiat, astfel, în cadrele slujbei militare vor putea să-și vadă și de ocupațiunile lor private.

Scumpirea trenurilor. Ministrul de comerț contele Bela Serényi a declarat, că începând cu 1 Noemvrie se va scumpi călătoria pe trenuri și anume biletele de clasă I cu 150%, cele de clasă II cu 100%, iar cele de clasă III cu 50%. La trenurile accelerate se vor adăuga vagoane de clasă III în număr mai mare, așa că și în această clasă să se poată face o selecție marecare de public. Totodată se va scumpi și tariful de transport al mărfurilor. Acesta este însă mai puțin complicat și poate nu se va putea da gata până la 1 Noemvrie, mai ales că este de trebuință a ajunge în această chestie de acord și cu căile ferate austriene pe baza reciprocității.

Necrolog. Am primit la redacție următorul anunț funebrel:

Antoniu Mocsonyi de Foen în numele său, precum și al fraților mașteri contele Taesilo Sztáray de Sztára și Nagy Mihály cu soția sa contesa Irma Grimand d'Orsay și băiatul lor Béla, Agatha Chudawa nasc. contesa Sztáray cu soțul ei Carol Chudawa și copiii lor Agatha și Carol, contele Tibor Sztáray, al cununatei văd. baronesă Etela Fischer de Nagy-Szalathnya și Bacskó nasc. de Dobzánsky cu copiii ei Maria Ana de Sponer cu soțul ei Julius de Sponer și baronul Ludwig Fischer cu soția sa Ecaterina Pái de Pái și al tuturor rudeniilor, cu în mare frântă de durere aduce la cunoștință moartea mamei sale

† Văd. MARIA MOCSONYI de FOEN

nasc. baronesă Fischer de Nagy Szalathnya, Budamér și Bacskó

căreia în Bulea la 28 Septembrie a. c., în etate de 81 de ani, după un scurt morb și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului.

Rămășițele pământești ale fericitei defuncte se vor depune după ritual rom.-cat., în 30 Septembrie a. c., la 3 ore d. n., în cimitirul din Bulea spre eternă odihnă.

Părăstăsele se vor celebra în 1 Octombrie a. c. la 10 ore a. m. în biserică patronală din Bulea, în cele din Batta, Crelle, Ohabasărbească, Bruznic și capela familiară din Foen, — iar în 5 Octombrie la 9 ore a. m. în biserică patronală din Verpolét.

Bulea, în 28 Septembrie 1917.

Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Transmitem familiei sincere condolențe!

— † Ioan Dear, preot și vice-protopop onorar din Murăș-Gheja, a încetat din viață după un morb greu și îndelungat, în 26 Septembrie 1917, în etate de 55 ani.

Odihnească în pace!

MAI NOU.

În ședința consistorială din 8 crt. s'a hotărât, ca Institutul și Internatul nostru pedagogic să se deschidă în 15 Octombrie st. n.

Condițiile de primire le publicăm la alt loc al foii noastre și atragem atențiunea celor interesați asupra lor.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Buciu.

Ioan Buciu